

vil, at man i alle Forhold skal, saavidt det lader sig gjøre, tilstræbe communal Frihed, saa indseer jeg ikke Andet, end at denne væsentligt vil støttes ved, og at det er ligefrem i Overeensstemmelse med Anstuelserne om communal Frihed, at der ikke i Laanebestyrelsen eller i den Autoritet, som skal afgjøre det enkelte Laan, sidder mere end en Mand, der varetager Statens Interesser derved. Det er i Betragtning heraf, at Fleertallet af Udvalgets Medlemmer fra Begyndelsen af har været enigt om at tilraade, at det af Staten udvalgte Medlem i den enkelte Laanebestyrelse skal bortfalde, og at denne kun skal bestaae af 3 af Amtets Kjøbstæder og af Amtsrådet valgte Medlemmer. Men naar man saa seer hen til Landdistricternes numeriske Indbyggertal og til deres Formuesforhold ligeoverfor Kjøbstæderne, saa synes dernæst Intet naturliggere, end at Landdistricterne eller paa deres Begne Amtsrådet udnævner to Medlemmer, og at Kjøbstæderne derimod udnævne det ene. Ved den, jeg maa sige beklagelige, Skilshede, som hersker mellem Land og By, troede imidlertid Enkelte i Udvalget, at en saadan Sammensætning af de enkelte Laanebestyrelser kunde falde ud til Skade for Byerne; de troede, at, naar Landdistricternes Medlemmer vare to, medens Byernes kun var eet, saa vilde Byerne blive forfordelste. De, der nærede denne Anskuelse, vilde derfor kun forene sig med de øvrige Medlemmer, naar det blev indfat i Paragraphen, at Fordelingen af Laanene ogsaa skulde saa vidt muligt stee mellem Land og By i Forhold til Størrelsen af de indkomne Umhyndiges Midler. Dette er Grunden til, at Endbringsforslagene under Nr. 28 og 32 have faaet den Ordsvøining, hvori de foreligge. Jeg maa for mit Bedkommende tilstaae, at jeg er fuldkommen enig i, hvad der af en æret Landstingsmand (Haffner) er blevet anført om, at Hovedsagen, det, som det væsentligst kommer an paa, er, at Ublaanene tilstaaes til dem, der tilbyde den største Sikkerhed. Jeg troer, at enhver Laanebestyrelse, som er sit Kalb voksen, og som vil gaae samvittighedsfuldt frem, først og fremmest maa see hen til de tilbudte Panters Soliditet og foretrække de solideste for dem, hvilke der ikke i samme Grad kan tillægges Soliditet. Men jeg vil,

som sagt, ikke nægte, at Andre tilbeels have frygtet for den Rivalitet, for den Skilshede, som hersker mellem Land og By, og ikke have villet lade sig berolige ved den Tanke, at Laanebestyrelsernes Samvittighedsfuldhed vilde betrygge Kjøbstæderne i saa Henseende, og disse Medlemmer af Udvalget have derfor søgt en Beroligelse i de Ord, at de Umhyndiges Midler skulde saa vidt muligt fordeles lige mellem Kjøbstad og Land i Forhold til, som de ere indkomne fra disse, og Udvalget, som ikke har ønsket at fremtræde som Fleertal og Mindretal, men overalt at vise sig enigt, er gaaet ind derpaa, selv om andre Medlemmer af det fra Begyndelsen af have haft den Anskuelse, at en saadan Bestemmelse vilde være overflødig og i en vis Henseende smaalig, ligesom den i en anden Henseende maaskee ogsaa kunde bidrage lidt til, at Soliditeten af enkelte Panters i enkelte Tilfælde kunde blive noget ringere. Men hvorledes man nu end dømmes om dette Punkt, saa kan jeg ikke, idetmindste ikke for mit Bedkommende, opgive den Tanke, at det vil være i Modstrid med den Hyldest, som man saa ofte viser den communale Frihed, hvis man ikke vil overlade det til Communerne selv, Land og By, at udvælge Laanebestyrelsernes Medlemmer, naar der dog ved Siden af dem eksisterer en anden Deel af Laanebestyrelsen, som i alle Tilfælde har et Veto, og som repræsenterer Staten eller Regjeringen i dette Forhold.

Haffner: Den ærede Taler, som nu satte sig, har anført de Grunde, som have foranlediget Udvalget til ikke at stille Forslag om Optagelsen af Bestemmelser angaaende Ublaan af Umhyndiges Midler i faste Eiendomme. Jeg er fuldkommen i Overeensstemmelse med hvad det ærede Medlem i denne Henseende har anført; jeg er fuldstændig enig med ham i, at det i Reglen hverken kan eller bør være et Udvalgs Opgave at foretage saadanne væsentlige og indgribende Forandringer i et Lovforslag. Naar den ærede Taler, som Anledning til sin Udtalelse, har anført, at der fra flere Sider her i Salen var fremsat Anke over, at dette ikke var skeet, maa jeg altsaa for mit Bedkommende udtale, at dette ikke kan gjælde mig. Jeg har kun udtalt, at jeg anfaaer det for ønskeligt, om